

ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*

Factors Influencing Self – awareness of Self – immunity following the
Philosophy of Sufficiency Economy of Undergraduate Students,
Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

Received:	April	7, 2019
Revised:	June	20, 2019
Accepted:	June	21, 2019

นันทนา จิตรแก้ว (Nantana Jitkaew)**
สันติ ศรีสวนแดง (Sunti Srisuantang)***
วารภรณ์ แยมทิม (Varaporn Yamtim)***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 356 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ด้านการมีภูมิคุ้มกันในด้านชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่าตัวแปรที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน

** นิสิตปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน อีเมลล์ : jitkaewnan@gmail.com

The M.S Program student in Human and Community Resource Development, Faculty of Education and development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen campus. E-mail : jitkaewnan@gmail.com

*** ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์มนุษยและชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน Department of human and community Resource Development, Faculty of Education and development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen campus

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 65.2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .808 ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -0.001 + 0.466 X_9 + 0.198 X_7 + 0.151 X_8 + 0.080 X_6 + 0.018 X_5$$

$$Z_y = 0.433 Z_{x9} + 0.227 Z_{x7} + 0.170 Z_{x8} + 0.113 Z_{x6} + 0.068 Z_{x5}$$

คำสำคัญ : ความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเอง, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aimed to study self – awareness of self – immunity following the philosophy of sufficiency economy of undergraduate students at Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus and to study the factors influencing self – awareness of self – immunity following the philosophy of sufficiency economy of undergraduate students at Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus. A total of 356 undergraduate students at Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus registering in 2016 were selected as a sample of the study by using a multi - stage sampling. Data were collected using questionnaires and analyzed with descriptive static, Pearson correlation and stepwise multiple regression.

The result of this study revealed a high level of self – awareness of self – immunity following the philosophy of sufficiency economy among undergraduate students. Meanwhile, the seven factors correlated self – awareness of self – immunity following the philosophy of sufficiency economy of students were participation in activities, self – immunity following the philosophy of sufficiency economy knowledge, receiving information about the philosophy of sufficiency economy, parenting and relationships within the family, lifestyle behavior about the philosophy of sufficiency economy, life environment, social support. The regression analysis, it was found that there were five variables affected which social support, lifestyle behavior about the philosophy of sufficiency economy, life environment, receiving information about the philosophy of sufficiency economy, self – immunity following the philosophy of sufficiency economy knowledge. This variable can predict and depend the variance of self – awareness of self – immunity following the philosophy of sufficiency economy among undergraduate students which is 65.2 percent, stepwise multiple regression equal to 0.808 by according equation $\hat{Y} = -0.001 + 0.466 X_9 + 0.198 X_7 + 0.151 X_8 + 0.080 X_6 + 0.018 X_5$ and $Z_y = 0.433 Z_{x9} + 0.227 Z_{x7} + 0.170 Z_{x8} + 0.113 Z_{x6} + 0.068 Z_{x5}$

Keywords: Self – awareness of Self – immunity, the Philosophy of Sufficiency Economy

บทนำ

ท่ามกลางสภาวะการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัดและความท้าทาย ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ไขปัญหาฐานสำคัญที่เป็นจุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณภาพชีวิตของคนไทย สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำทางสังคม บางภาคส่วนของสังคมมีปัญหาเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ รวมทั้งการบริหารจัดการของภาครัฐที่ด้อยประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้การผลักดันขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศไม่เกิดผลเต็มที่ ปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน รวมถึงการพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีสมรรถนะในทุกช่วงวัยให้มีความสามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์ด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะ ดังนั้นการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 12 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และการบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560)

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชี้ให้เห็นถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนตั้งแต่ระดับครอบครัว จนไปถึงระดับประเทศ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง ซึ่งหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอต่อการมีผลกระทบ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวัง และขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ ให้มีจิตสำนึก ในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2558)

ความพอเพียงตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นทั้งวิธีการ (Means) ที่คำนึงถึงความสมดุลพอประมาณอย่างมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันก็นำไปสู่ผลของการกระทำ (Ends) ที่ก่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนา โดยมี “ทางสายกลาง” เป็นหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง (วรเดช จันทรศร, 2554) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต จึงประกอบด้วย การใช้องค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันตนเองที่ดี ร่วมกับหลักคุณธรรมและหลักวิชาการโดยนำมาประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยต้อง ระเบิดจากข้างใน คือการเกิดจิตสำนึก มีความศรัทธา เชื่อมมั่น เห็นคุณค่า

และนำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป (สุปราณี สุระเดช, 2554) ดังแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ไว้ไว้ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ความว่า

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคง พร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2552)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศได้รับการยอมรับให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นงานด้านวิชาการ งานวิจัย งานบริการวิชาการ หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยังได้เปิดการเรียนการสอนวิชา “ศาสตร์แห่งแผ่นดิน” ให้กับนิสิตชั้นปี 1 นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2558 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นวิชาที่เน้นการสร้างกระบวนการและวิถีคิด การคิดร่วมกัน เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เป็นการบูรณาการทั้งองค์ความรู้และตัวอาจารย์ผู้สอนทั้งฝ่ายวิชาการและกิจการนิสิต โดยมีการน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาใช้เป็นหลัก (วิโรจ อิมพิทักษ์, 2559) ดังปรากฏในกลุ่มสาระอยู่ดีมีสุข ซึ่งเกี่ยวกับการมีชีวิตและการดำเนินชีวิตที่ดี อันประกอบด้วย การมีสุขภาพอนามัยที่ดี ทั้งร่างกายและจิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีงานทำที่ดี มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีครอบครัวที่อบอุ่นมั่นคง การใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (สำนักทะเบียนและประเมินผล, 2558)

แม้ว่ามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นคนเก่ง คนดี มีทักษะในการเรียนรู้และการทำงาน ตามกรอบอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยคือ สำนักดี มุ่งมั่น สร้างสรรค์ สามัคคี แต่เนื่องจากนิสิตเป็นเยาวชนที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโต มีความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ซึ่งจากการศึกษาปัญหาของวัยรุ่นในสังคมไทยพบว่า มีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมเมือง ประกอบกับวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโตมีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาความรุนแรง เป็นต้น ทั้งนี้ปัญหาที่สำคัญของวัยรุ่นในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาที่เกิดจากการขาดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพร่างกาย และปัญหาความรุนแรง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากปัญหาครอบครัว สภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่ชักจูงไปในทางไม่ดี และการใช้ความรุนแรงในสังคม (ลักษณะ พงษ์ภุมมา, 2559) การมีภูมิคุ้มกันตนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งเนื่องจากเป็นหลักพื้นฐานของบุคคลในการรับมือกับสภาวะการณ์ต่างๆ ของชีวิตทุกรูปแบบ รวมทั้งการมีภูมิคุ้มกันตนในการดำเนินชีวิต ปกติประจำวันในการพร้อมรับกับสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กิติมา ชื่นชาติ, 2558)

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง (Self - immunity) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของความพอเพียง หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น การเจ็บป่วย อุบัติเหตุ การเกิดภัยพิบัติ หรือการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดถึง มิใช่คำนึงถึงแต่เหตุการณ์และผลในปัจจุบันเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (วรเดช จันทรศร, 2554) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเองจึงเป็นคุณลักษณะตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่จะช่วยจัดการกับปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตด้วย “ความพอประมาณ” พิจารณาเรื่องราวต่างๆ ด้วยการมี “เหตุผล” คิดก่อนลงมือทำด้วยความระมัดระวัง เพื่อสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” สำหรับการป้องกันและการตั้งรับกับปัญหาในชีวิตและปัญหาความวุ่นวายภายในประเทศ ได้อย่างยั่งยืน

การสร้างความตระหนักในตนเองเป็นหนทางสู่ศักยภาพของวัยรุ่นในการเติบโตของตนเองและการพัฒนาในอนาคตของพวกเขาเนื่องจากช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยเด็กที่จะเติบโตไปสู่ผู้ใหญ่ดังนั้นพวกเขาต้องพัฒนาความตระหนักในตนเองเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานด้านวิชาการและในอนาคต ในการจัดการเป้าหมายของตัวเองเพื่อกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมและเลือกอาชีพที่เหมาะสมและสิ่งที่สำคัญคือการจัดการความเครียดของตนเองและเข้าใจความแตกต่างระหว่างตัวเองกับคนอื่น ๆ นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงระดับโลกได้ชี้ให้เห็นอย่างถูกต้องว่าในการผลิตของมนุษย์เริ่มจากก่อนวัยรุ่นเพื่อให้พวกเขาตระหนักถึงตนเอง เพื่อให้ตนเองทราบถึงตำแหน่งและสถานะภายในครอบครัว กลุ่มเพื่อนและสถานะทางสังคมและต้องตระหนักถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของพวกเขาในระดับความรู้ ความสามารถในด้านวิชาการและควรรู้ว่าพวกเขาสามารถทำอะไรได้บ้าง ไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง (Kalaiyarasan and Solomon, 2016)

การมีความตระหนักในการมีภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้บัณฑิตสามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเกิดวิกฤต หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งการเสริมสร้างให้บัณฑิตเกิดความตระหนักได้นั้น จำเป็นจะต้องทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความตระหนักด้านการมีภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตได้นำไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานิสิตให้มีความตระหนักในการมีภูมิคุ้มกันตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยนี้ได้ทราบถึงความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และ ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ให้นิสิตสามารถนำไปใช้และดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเกิดวิกฤต หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นิสิตสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เพราะนิสิตจะเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

นิยามศัพท์

ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการนึกคิด การมีสำนึก และเห็นความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิต หมายถึง รายได้ที่นิสิตได้รับจากบิดามารดา รวมถึงรายได้หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการทำงานต่อเดือน

จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัวของนิสิตรวมตัวนิสิตเองตามสภาพจริง

เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิต หมายถึง การนำผลการเรียนในระบบเกรดสูงสุด 4.00 ของทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งภาคต้นและภาคปลาย ซึ่งกองบริการการศึกษาได้คำนวณหาค่าเฉลี่ย และบันทึกเก็บไว้ในใบรายงานผลคะแนนของนิสิต

การเข้าร่วมกิจกรรม หมายถึง จำนวนกิจกรรมที่เข้าร่วมกับทางมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการมีภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง สิ่งที่นิสิตที่สามารถจำได้ระลึกได้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านทางสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจในรูปแบบต่าง ๆ

พฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การกระทำที่แสดงออกมาของนิสิตในการใช้ชีวิตประจำวัน ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

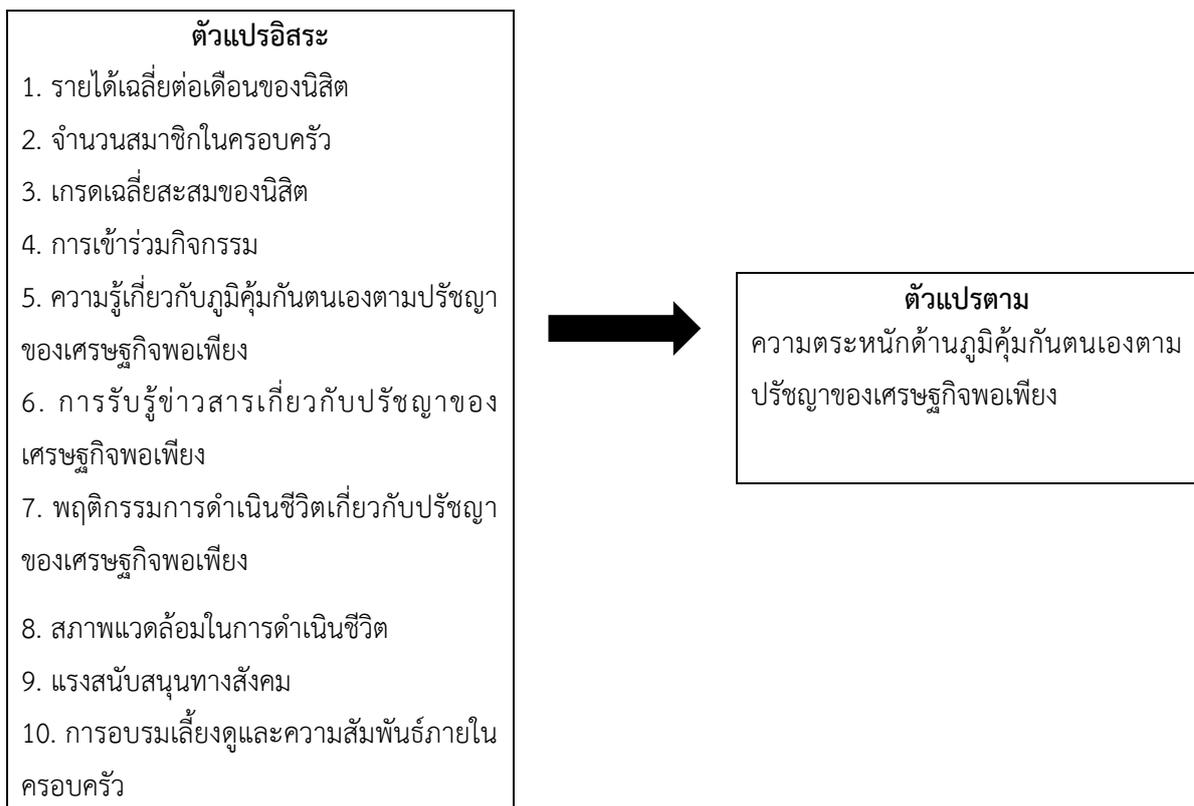
สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต หมายถึง ลักษณะของที่อยู่อาศัย สภาพพื้นที่ของชุมชนสังคม

แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การที่บุคคลรอบข้างอันได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง เพื่อน ครู ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้สำเร็จ ที่ช่วยให้นิสิตสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หมายถึง ความเอาใจใส่ในการดูแลนิสัยของครอบครัว และการแสดงออกต่อกันของสมาชิกในครอบครัว ที่ทำให้ให้นิสิตอบอุ่น มั่นใจ ปลอดภัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปรต้นที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทั้งหมด 10 ตัวแปร ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิต จำนวนสมาชิกในครอบครัว เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิต การเข้าร่วมกิจกรรม ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต แรงสนับสนุนทางสังคม การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีสุดท้าย ตามที่หลักสูตรกำหนด ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,250 คน (งานบริการการศึกษา กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน , 2561)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้าย ตามที่หลักสูตรกำหนด ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2561 โดยมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 356 คน สำหรับงานวิจัยนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling) มีขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งประชากรตามจำนวนปีที่ศึกษาของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม หลักสูตร 4 ปี หลักสูตร 5 ปี และ หลักสูตร 6 ปี
2. ใช้การสุ่มหลักสูตร ในแต่ละกลุ่ม ได้ 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต
3. กำหนดสัดส่วนตัวอย่างตามหลักสูตรเพื่อดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หลักสูตร	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต	929	265
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต	199	57
หลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต	119	34
รวม	1,247	356

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี บทความ วารสาร และผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ ได้แก่แบบสอบถาม จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยนำผลการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเป็นคำถามปลายปิด โดยแบบสอบถามปลายปิดให้ผู้ตอบ แบบสอบถามเลือกคำตอบ ตามต้องการแบ่งเป็น 9 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนิสิต 2) การเข้าร่วมกิจกรรม 3) ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 6) สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต 7) แรงสนับสนุนทางสังคม 8) การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว 9) ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบด้านโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามและแบบวัด รวมทั้งการใช้ถ้อยคำ ภาษาเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและสามารถวัดค่าตัวแปรต่าง ๆ ที่กำหนด ได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าอยู่ในช่วง 0.67 – 1.00 ทุกข้ออยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้

2. ปรับปรุงเครื่องมือหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ

3. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นของ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.932 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.942 สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต เท่ากับ 0.944 แรงสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ 0.917 การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เท่ากับ 0.953 ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.927

4. ตรวจสอบค่าความยากง่ายของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.21 – 0.60

5. นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือถึงคณาบดีคณะต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลกับนิสิต
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ โดยใช้สถิติได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลของนิสิตในส่วนกลุ่มปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระ

จากการศึกษาตัวแปรต้นพบว่า โดยเฉลี่ย นิสิตมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6894.10 บาท มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4.31 คน มีเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิต 2.89 การเข้าร่วมกิจกรรม 10.49 กิจกรรม นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 14.31 คะแนน มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เฉลี่ย 3.68 มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เฉลี่ย 5.01 นิสิตมีสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต เฉลี่ย 4.10 มีแรงสนับสนุนทางสังคม เฉลี่ย 4.16 และมีการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เฉลี่ย 4.36 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านตัวแปรต้นที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน(n=356)

ตัวแปรอิสระ	\bar{x}	S.D.
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิต	6894.10	3326.45
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	4.31	1.41
เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิต	2.89	0.48
การเข้าร่วมกิจกรรม	10.49	2.75
ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	14.31	2.07
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.68	0.76
พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5.01	0.62
สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	4.10	0.61
แรงสนับสนุนทางสังคม	4.16	0.50
การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว	4.36	0.56

2. ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การที่เรามีความรอบรู้ในเรื่องการลงทะเบียนเรียนสามารถทำให้เราลงทะเบียนเรียนได้ถูกต้อง เพราะการลงทะเบียนมีผลกับการเรียนจบของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ การที่มีสติในการดำเนินชีวิตนั้นจะไม่ทำให้หลงไปในทางที่ผิด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.66) และน้อยที่สุด คือ การแก้ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายที่ไม่เพียงพอของตัวเองด้วยการยืมเพื่อนเป็นสิ่งที่ทำได้ทุกครั้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.15) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

	(n=356)		
รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการวางแผนการเรียนอย่างรอบคอบ เพื่อให้ผลการเรียนสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้	4.06	0.70	มาก
2. ถึงมีปัญหาเศรษฐกิจ แต่ก็ไม่ใช่ปัญหาเพราะว่านิสิตมีความรอบรู้ทางด้านวิชาการสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้	3.96	0.79	มาก
3. ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว ปัญหาจะไม่ส่งผลถึงการเรียนรู้ของนิสิต โดยนิสิตจะระวังและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานั้นเกิดขึ้น	4.08	0.78	มาก
4. การมีความรอบรู้ในเรื่องวิชาการ เมื่อมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้หรือทำงาน สามารถจัดการกับปัญหานั้นได้	4.09	0.67	มาก
5. การแก้ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายที่ไม่เพียงพอของตัวเองด้วยการยืมเพื่อนเป็นสิ่งที่ทำได้ทุกครั้ง	3.67	1.15	มาก
6. นิสิตมีการกั้นเงินออมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตยามฉุกเฉิน	4.04	0.83	มาก
7. การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ในเรื่องภาษาอาเซียนนั้นเป็นการท้าทายเพราะเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	4.00	0.78	มาก
8. ถ้าเป็นสิ่งที่เกิดผลดีกับตนในอนาคต ก็พร้อมที่จะกระทำการเสี่ยงต่อสิ่งนั้น	4.15	0.68	มาก
9. ถึงแม้จะมีร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยเพิ่มมากขึ้น สภาพดังกล่าวก็ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อตัวนิสิต	4.23	0.70	มากที่สุด
10. ในการตัดสินใจลงทะเบียนเรียนทุกครั้ง นิสิตจะพิจารณาถึงการกระทำและผลของการกระทำอย่างรอบคอบ	4.22	0.71	มากที่สุด
11. มีการใช้จ่ายเงินแบบพอประมาณ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น	4.12	0.72	มาก

ตารางที่ 3 ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
12. การที่มีสติในการดำเนินชีวิตนั้นจะไม่ทำให้หลงไปในทางที่ผิด	4.25	0.66	มากที่สุด
13. เมื่อมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อนสนิท นิสิตสามารถจัดการปัญหาได้ด้วยเหตุผล ไม่ทำให้เกิดปัญหาบานปลาย	4.12	0.70	มาก
14. ปัญหาในครอบครัวที่เกิดขึ้น เป็นเรื่องไม่ยาก สามารถแก้ไขปัญหาได้	4.11	0.72	มาก
15. การมีความรอบรู้ในเรื่องการลงทะเบียนเรียนทำให้ลงทะเบียนเรียนได้ถูกต้อง	4.26	0.64	มากที่สุด
16. ถึงแม้จะมีปัญหาเรื่องหนี้สินแต่ก็รู้ว่าควรใช้จ่ายเงินให้อยู่ในความปลอดภัย และคิดว่าสามารถเผชิญและแก้ไขปัญหานั้นได้	4.19	0.69	มาก
รวม	4.10	0.54	มาก

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรม ($r = 0.255, p = 0.000$) ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($r = 0.255, p = 0.000$) ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($r = 0.465, p = 0.000$) ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ($r = 0.500, p = 0.000$) ตัวแปรพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($r = 0.642, p = 0.000$) ตัวแปรสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต ($r = 0.670, p = 0.000$) ตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม ($r = 0.744, p = 0.000$) ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนิสิต (X_1) จำนวนสมาชิกในครอบครัว (X_2) เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิต (X_3) การเข้าร่วมกิจกรรม (X_4) ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_5) การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_6) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_7) สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต (X_8) แรงสนับสนุนทางสังคม (X_9) การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว (X_{10}) และ Y แทน ความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀
X ₁	1.000									
X ₂	-.099	1.000								
X ₃	.103	-.090	1.000							
X ₄	-.275 ^{**}	.079	-.033	1.000						
X ₅	-.106 [*]	-.057	-.049	-.270 ^{**}	1.000					
X ₆	-.108 [*]	.074	-.022	.384 ^{**}	.262 [*]	1.000				
X ₇	-.022	.016	.035	-.253 ^{**}	.165 ^{**}	-.400 ^{**}	1.000			
X ₈	.001	.046	-.011	.238 ^{**}	.176 ^{**}	.448 ^{**}	.598 ^{**}	1.000		
X ₉	-.051	-.029	.037	.215 ^{**}	.209 ^{**}	.386 ^{**}	.593 ^{**}	.697 ^{**}	1.000	
X ₁₀	-.103	.062	-.005	.133 [*]	.011	.170 ^{**}	.415 ^{**}	.441 ^{**}	.630 ^{**}	1.000
Y	-.030	.020	.052	.255 ^{**}	.255 ^{**}	.465 ^{**}	.642 ^{**}	.670 ^{**}	.744 ^{**}	.500 ^{**}

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 , ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่สมการถดถอยในขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์ พบว่า มีตัวแปรเข้าสู่สมการทั้งหมด 5 ตัวแปร โดยตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถึงร้อยละ 55.4 ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมกับตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม คือตัวแปรพฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 6.2 ($R^2_{\text{change}} = 0.062$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตสามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.9 ($R^2_{\text{change}} = 0.019$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 1.2 ($R^2_{\text{change}} = 0.012$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 0.4 ($R^2_{\text{change}} = 0.004$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต ได้รวมร้อยละ 65.2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .808 และได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังตารางที่ 5

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = -0.001 + 0.466 X_9 + 0.198 X_7 + 0.151 X_8 + 0.080 X_6 + 0.018 X_5$$

สมการพยากรณ์ในรูปมาตรฐาน

$$Z_y = 0.433 Z_{x9} + 0.227 Z_{x7} + 0.170 Z_{x8} + 0.113 Z_{x6} + 0.068 Z_{x5}$$

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่มีผลกับความตระหนักรู้ด้านการมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตัวแปร	R ² _{change}	b	SE _b	β	t	P - value
แรงสนับสนุนทางสังคม	0.554	0.466	0.050	0.433	9.318	0.000
พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	0.062	0.198	0.036	0.227	5.436	0.000
สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต	0.019	0.151	0.042	0.170	3.578	0.000
การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	0.012	0.080	0.026	0.113	3.074	0.002
ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	0.004	0.018	0.009	0.068	2.054	0.041

ค่าคงที่(a) = -0.001, R = 0.808 ; R² = 0.652;

การอภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่ามีปัจจัยที่สามารถทำนายความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้ร้อยละ 65.2 จำนวน 5 ตัวแปร คือ แรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจากการที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทั้งนี้พบว่าเนื่องจาก

แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นหนึ่งในห้าตัวแปรที่มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยชนา ทุนอินทร์ (2554) ได้กล่าวว่าจากการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักรู้ในปัญหาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 3 พบว่าเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมโมเดลคือ อิทธิพลทางอ้อมอันเนื่องมาจากตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคมโดยส่งผ่านตัวแปรความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง รองลงมาคือตัวแปรด้านบุคคลโดยส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติดและอิทธิพลที่มีอิทธิพลทางอ้อมน้อยที่สุดคือตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมโดยส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติด

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลต่อความตระหนักรู้ด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต สอดคล้องกับแนวคิดด้านความตระหนักรู้ของ นุสรณ์ วุฒิสักดิ์ (2554) กล่าวถึง องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนักรู้ว่า พฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นการแสดงออกทั้งทางวาจา กิริยา ท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้าหรือแนวโน้มที่บุคคลจะกระทำ ดังนั้น บุคคล สถานการณ์

กลุ่มสังคม การเรียนรู้ และความตระหนัก ความคิด รวบรวม การเรียนรู้ ความรู้ การสัมผัส การรับรู้ ประสบการณ์จึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก โดยมีความรู้ ความเข้าใจและความรู้สึก และ พฤติกรรมเป็น องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนัก

สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญชนา ทุนอินทร์ (2554) ได้กล่าวว่าการวิเคราะห์ โมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักในปัญหาสุขภาพเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 พบว่าเมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงในโมเดลที่มีต่อตัวแปรความตระหนักในปัญหาสุขภาพเสพติด คือ ตัวแปรเจตคติต่อยาเสพติด รองลงมาคือตัวแปรครอบครัว และตัวแปร ที่มีอิทธิพลทางตรงน้อยที่สุด คือตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมที่มีต่อตัวแปรความตระหนักในปัญหาสุขภาพเสพติด

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเอง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ศิริมงคล (2556) พบว่า ปัจจัย กระตุ้นกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิก จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิกที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับ ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง จะมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมมากกว่า กลุ่มอื่น ดังนั้นควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปัญหา มลพิษสิ่งแวดล้อมทางสื่อทุกประเภท โดยเฉพาะ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งสื่อทางโทรทัศน์และ วิทยุชุมชน ควรจะออกอากาศในเรื่อง ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ เพราะจะทำให้เข้าถึงผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิกได้มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระชน ขาว ผ่อง (2551) พบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับ ความตระหนักต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามมาตรฐาน ISO 14001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานได้รับข่าวสารมากจะมีความตระหนักต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตาม มาตรฐาน ISO 14001 มากขึ้นด้วย

ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีผลต่อความตระหนักด้าน ภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติมา ชื่นชาติ (2558) ได้ กล่าวไว้ว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีระดับความรู้ความเข้าใจด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ มีภูมิคุ้มกันตนเองไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วุศิน สิริเกียรติกุล (2553) พบว่ากลุ่มนักเรียนที่รับรู้ ตนเองว่า มีอุปนิสัยอารมณ์เย็น ชอบมองบวก ร่าเริง ยืดหยุ่นผล ใต้ตรง จะมีระดับการมีพฤติกรรมภูมิคุ้มกันตน สูง เปรียบได้ว่าบุคคลนั้น มีความพอประมาณ ไม่เบียดเบียนใคร มีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นโดยอารมณ์ เย็น ไม่ไว้วางใจ และมองโลกในแง่ดี แต่มีเหตุผลในการคิดไตร่ตรอง แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้ ความเข้าใจด้าน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงฤดี กิตติจารุคุลย์ (2557) พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และความตระหนักในการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เบรกเลอร์ (1986) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งเร้า เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์ โดยองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความ ตระหนัก คือ ความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ความรู้สึก และ

พฤติกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุพร ศิริวิชัยภรณ์ (2561) ได้กล่าวว่าความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมีผลต่อความตระหนักทางวัฒนธรรมของนิสิต และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ศิริมงคล (2556) พบว่า ปัจจัยกระตุ้นกับความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาลพิษสิ่งแวดล้อม ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิก จังหวัดลำปางพบว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเซรามิกที่มีความรู้เกี่ยวกับปัญหาลพิษสิ่งแวดล้อมระดับสูง จะมีความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาลพิษสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มอื่น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชน ขาวผ่อง (2551) ได้กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ตามมาตรฐาน ISO 14001 ของพนักงาน กล่าวคือถ้าพนักงานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจะมีความตระหนักต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 มากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มี 5 ตัวแปร ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะ ภาควิชา ควรเป็นแรงสนับสนุนทางสังคม ที่ให้ความสำคัญในการสร้างความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่นิสิตโดยการหาแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การหาช่องทางในการให้นิสิตมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่อยู่ได้อย่างมั่นคง ไม่ว่าจะเกิดวิกฤต หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นิสิตสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เพราะนิสิตจะเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มอื่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความตระหนักด้านภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกช่วงวัย
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือเชิงทดลองในการจัดกิจกรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่มีแรงสนับสนุนทางสังคม สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมให้นิสิตมี พฤติกรรมการดำเนินชีวิต ความรู้เกี่ยวกับภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มความตระหนักในการมีภูมิคุ้มกันตนเองตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่นิสิต

References

- Chantharasorn, V. (2011).. “thritsadī kānnam nayōbāi sāthārana pai patibat” [Theories of public policy implementation]. Master of Business Administration. Bangkok: Graphic Phrikwan.
- Chunchat, K. (2015) “phruttikam kānmī phūmkhumkan ton nai kān bōrīphok sinkhā fāechan tām nāō pratyā sēthakit phōphiang nai changwat nakhōn sawan” [Consumer’s Self-immunity Behavior for Fashion Products Based on Sufficiency Economy Philosophy in Nakhon Sawan Province]. Faculty of agro – industry, Kasetsart University
- Imphithak, W. (2016).. “kāo mai Mokaset” [The new step of Kaset]. Retrieved from <http://www.siamedunews.com/articles/42294316/ก้าวใหม่-ม.เกษตรฯหลังออกนอกราชการ-ชูศาสตร์แห่งแผ่นดิน-นิตินิตใหม่ปี-1-ทุกคนต้องเรียนในกลุ่มวิชาสังคม.html>, 20 May 2017.
- Kalaiyaran and Solomon. (2016). Importance of Self-Awareness in Adolescence – A Thematic Research Paper. Journal Of Humanities And Social Science, Jan. 2016 (Vol. 21 Issue 1): p19-22
- Khaophon, W. (2008).. “khwām rū kānmī sūanruām læ khwām tranak tō rabop kānchatkān singwætloṃ khōng phanakngān nai ‘ongkōn thī dai raprōng mātrathān rabop kānchatkān singwætloṃ (ISO 14001) : kōranī suksā bōrisat chānthaburīsī fūt chāmkat læ bōrisat chānthaburī fōn sēnfūt chāmkat .” [Knowledge, Participation and Awareness on Environmental Management System of the Environmental Management System (ISO 14001) Accredited Organization Personnel: A Case Study of Chantaburi Sea Food Co., Ltd., and Chantaburi Frozen Food Co., Ltd.]. Master’s Degree, National Institute of Development Administration.
- Kitticharudun, D. (2014).. “patchai thī mī ‘itthiphon tō thatsanakhati læ khwām tranak dān kānbōrīhān chatkān khwām siāng kōranī suksā : bōrisat nam khaosa ngō ok hāng nung” [Factors Affecting Attitude and Awareness of Risk Management Case Study: An Import Export Company]. Master of Business Administration, Nation University.
- Munnithichaiphattana. (2015).. “sēthakit phōphiang” [Sufficiency Economy]. Retrieved from http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html, 15 May 2017.

- Office of Registration and Evaluation. (2015).. “sāt hāng phāndin” [The science of the land.]. Retrieved from <https://lms.ku.ac.th/course/index.php?categoryid=201.>, 26 April 2018.
- Office of the Special Committee for Coordination of Royal Projects. (2009).. “pratyā s̄thakit phōphiāng” [Sufficiency Economy Philosophy]. Retrieved from [http://www.rdpb.go.th/rdpb/visit/philosophy_of_sufficiency_economy.html.](http://www.rdpb.go.th/rdpb/visit/philosophy_of_sufficiency_economy.html), 13 May 2017.
- Phongphumma, L. (2017).. “panhā khōng wairun nai sangkhom Thai” [Problems of teenagers in Thai society]. Retrieved from <http://164.115.41.60/knowledge/?p=436.>, 20 May 2017.
- Sirikiattikul, W. (2010).. “phruttikam kānmī khumkan ton tām nāo pratyā s̄thakit phōphiāng khōng nakriān laksūt prakāt rawi chā chīp chan pī thī nung praphēt wichā phānitchayakam rōngriān sēnchōn theknōyī” [Self – Immunity Behavior under the Sufficiency Economy Philosophy of First Year Vocational Certificate Students in Commerce at Saint John’s Technology School]. Journal of Education Prince of Sonkla University Pattani campus
- Sirimongkon, W. (2013).. “khwām tranak kiēokap panhā monlaphit singwætlōm khōng phūprakōpkān utsāhakam sērāmik changwat lam pāng” [The awareness regarding the environmental pollution of the ceramic industry in Lumpang]. Academic Service Journal Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University.
- Sirivichayaporn, U. (2018).. “patchai thī mī phon tō khwām tranak thāng watthanatham khōng nisit radap parinya trī mahāwitthayalai kasēsāt witthayākhēt kamphaeng sēn” [Factors Affecting to the Cultural Awareness of Undergraduate Students, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus]. Veridian E-Journal 11, 1 (January-April): 1207 - 1221
- Suradet, S. (2011).. “kādamnoēn chīwit bāp s̄thakit phōphiāng lāe khunnaphāp chīwit khōng phanakngān nai phūyai tōn ton kōranī suksā phanakngān bōrisat ‘ileksōnik hāng nung’” [Sufficiency economy lifestyle And the quality of life of employees in early adults Case study of an employee of an electronic company]. Master of Education, Master of Education Developmental Psychology, Srinakharinwirot University.

- The Prime Minister. (2017).. “phaēn phatthana sēthakit læ sangkhom hæng chāt chabap thī sip sōng (Phō.Sō. sōngphanhārōjhoksip - sōngphanhārōjhoksi)” [National Economic and Social Development Plan Twelfth edition (2017-2021)]. Retrieved from <http://www.nesdb.go.th/download/plan12.>, 17 May 2017.
- Thunin, C. (2011).. “kānphatthana rūpbæp khwāmsamphan chōeng sahēt khōng patchai thī song phon tō khwām tranak nai panhā yāsēptit khōng nakriān chan matthayommasuksā pī thī sām sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā prathom suksā chiāng rāi khēt 3” [A Development of Casual Relationships Model of Factors Affecting Awareness in Drug Problem of Matthayom 3 students Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3]. Master of Education Research and Educational Evaluation, Chiang Rai Rajabhat University.
- Wuttisak, N. (2011).. “khwām tranak nai kānchatkān nam siā khōng phū bōrikān ongkōn pokkrōng sūan thōngthin changwat surātthānī . kānsuksā itsara” [Factors Affecting Attitude and Awareness of Risk Management Case Study: An Import Export Company]. Master of Public Administration. College of Local Administration. Khonkaen University.

